

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

36. Ac Sacrificium Missæ pro pluribus oblatum prosit singulis, ac si pro vno tantùm offeretur? Et notatur primò Sacerdotem vna Missa satisfacere pluribus petentibus vnam Missam, dummodo ab illis non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

alium, dato illi stipendio communi, quod exiguum est, & non materia grauis iustitia. Nemo autem grauius peccat, quam sit grauitas obligationis, qua tenetur: Ergo si solum tenetur ad id, quod in se leue est, non potest committere culpam grauem.

6. Respondeo posse contingere vt quis efficiendo rem, quae in se non est materia grauis, excuset culpam grauem, quam non excusaret, si rem illam alioqui leuem non faceret, v.g. si quis dat Petro aliquid pretio graui aestimabile sub conditione leui eundi ad talem, aut talem locum, aut faciendi aliquid quod leue est, & ille accipiat sub ea conditione, quamuis facere illud, leuis res sit: si tamen non faciat, & retineat quod datum illi fuit, erit retentor rei graui sub titulo, tenebiturque rem acceptam restituere sub mortali: grauitas enim non pensanda est ex parte conditionis non impletæ, sed ex parte rei acceptæ, & retentæ sine titulo: quia illi data non fuit, nisi dependenter à tali conditione quantumuis leui: quia deficiente, deficiet etiã titulus donationis, per quam transferbatur dominium. Sic ergo in nostro casu, quamuis dicere sacrum in se non sit materia grauis, nihilominus grauis materia pecuniæ data Sacerdoti sub ea conditione dicendi Sacrum, retinetur sine titulo, eo ipso quod Sacerdos non dicatur; ac proinde grauitas materiæ non pensanda est ex parte conditionis, quæ non impletur; sed ex parte pecuniæ quæ retinetur, & data non fuit, nisi sub conditione illa, quantumuis leui, aut dependenter ab illa conditione; ita vt, si non impletur conditio, resultet obligatio restituendi totam illam grauem pecuniam, quæ obligatio est iustitiæ, & sub mortali. Hucusque Dicastillus doctè, & solide vt semper solet.

7. Vnde ex his patet responsio ad instantiam adductam pro negatiua sententia; nam in illo casu supponitur stipendium Missæ non esse sufficiens ex iustitia ad mortale.

8. Nota verò: Sacerdotem, qui liberaliter promittit alicui vnum Sacrum animo se obligandi, si promissum non impleat, non peccare mortaliter tenet me citato Leandrus de Sacram. tom. 2. tr. 8. disp. 4. quæst. 16. qui etiam q. 14. docet me citato pluribus peccantibus sine stipendio posse vna Missa satisfacere, quod tenet etiam Martinus de San Ioseph, in mon. Confess. tom. 1. lib. 1. ar. 17. de Eucharistia, n. 4. Escobar in Theolog. or. tract. 1. exam. 11. cap. 4. n. 96. infine. Lezana in Q. Regul. tom. 4. verb. Missa, n. 22. Dicastillus vbi sup. dub. 19. n. 364. quia cum Missæ Sacrificium sit infiniti valoris, æqualiterque proficit omnibus secundum cuiuslibet deuotionem, nec vnus ex participatione alterius in re minima lædatur; hinc est, quod qui dedit stipendium, vt pro illo offerretur, non debet esse rationabiliter inuitus, vt pro aliis idem Sacrificium ex charitate offeratur. Vnde ex his inferitur, quod Religiosi, qui ex vi suæ Regulæ, & Constitutionum, tenentur certis diebus offerre Sacrificium pro defunctis sui ordinis, pro Capitulis, & Benefactoribus, possunt licitè offerre idem Sacrificium pro aliis, à quibus stipem acceperunt; quia Sacerdoti solum prohibetur offerre idem Sacrificium pro multis, quibus ex iustitia, ratione stipendij accepti, tenetur, non verò prohibetur offerre pro vno ex iustitia, & simul offerre pro alio, ex sola liberalitate, vel charitate. Hoc enim ipsa Ecclesia aliquo modo præsupponit: siquidem idem Sacrificium, quod in memento pro viuus, obtuli pro Petro, qui ad celebrandum pro eo me conduxit; simul etiam pro defunctis, in memento pro mortuis, præcepit offerre: ergo.

His tamen non obstantibus, non nego contrariam sententiam esse probabilem: quam tuetur nouissimè Bossius de conscient. 1. p. 1. tit. 1. §. 401. cum seqq. cum Tamb. opusc. 3. de sacrif. Missæ, lib. 3. c. 1. §. 3. n. 9. & seqq.

Tom. I. I.

RESOL. XXXIV.

An sacerdos diebus festiuis possit accipere pro vna Missa duplicatum stipendium? Ex p. 2. tr. 14. Ref. 9.

§. 1. Affirmatiuè respondet Homobon. de Bonis in exam. Eccl. p. 1. tr. 4. c. 13. q. 120. & in hac opinione videtur inclinare Bonacina de Sacram. disp. 4. q. 9. vlt. punct. 3. n. 121. Et ita determinauit Congregatio Penitentiariæ Mediolanens. in summario, decis. 7. quam inuenies apud Fraxinell. de oblig. Sacerd. post sct. 5. fol. mibi 101. Sed hæc opinio damnatur in decreto Cardinalium, in §. 3.

RESOL. XXXV.

An, cum Sacerdotes ordinantur, & cum Episcopo consecrant, possit vnusquisque applicare illud sacrificium cui voluerit? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 112.

§. 1. Causa est curiosa, & ad illum respondet Ludou. Maratus in D.T. hom. tom. 3. tract. de Sacram. Eucharist. disp. 38. sct. 8. n. 4. vbi sic ait: Dum plures Sacerdotes simul consecrant, & consecrando simul vnum, idemque sacrificium Missæ offerunt, ad eorum quemlibet perinde pertinere illius applicationem, atque si solus offerret, quia quilibet est illius totius vera causa per se independenter ab alio, vnde & potest independenter ab alterius voluntate illud integrè cui voluerit applicare, quod sic à singulis applicatum diuersis personis, proderit omnibus, quibus applicabitur, quia prodesse deest alicui; nulla autem ratio est, cur vni potius, quam alteri proficit. Sic ille.

Sup. hoc inf. in Resol. 46. prope finem, à vers. Nota hic, & in Resol. 147. §. Nota hic, & pro omni contento in hac Resol. melius in to. 4. tr. 8. Ref. 92.

RESOL. XXXVI.

An Sacrificium Missæ pro pluribus oblatum proficit singulis, ac si pro vno tantum offerretur? Et notatur primò, Sacerdotem vna Missa satisfacere pluribus peccantibus vnam Missam, dummodo ab illis non sit acceptum stipendium. Secundo, eodem sacrificio satisfacere, & pro voto, & pro eo, qui elemosinam ad faciendum Sacrum dedit. Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 81.

§. 1. Negatiuè respondet Præpositus in 3. part. D.T. hom. quæst. 83. art. 1. dub. 7. Henriquez lib. 9. cap. 17. num. 5. Mercerus de sacram. q. 83. art. 1. dub. 7. Azorius p. 1. lib. 10. c. 21. quæst. 2. Sotus de Inst. lib. 9. quæst. 2. art. 2. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 79. sct. 12. Coninck de sacram. quæst. 83. art. 1. dub. 3. & alij penes ipsos.

2. Sed affirmatiuam sententiam docet ex Thomistis Caietanus in 3. part. q. 79. art. 5. & Petrus Soto de Euchar. lect. 7. ex Theologis Societ. Iesu, Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 231. & Gaspar Hurtadus de sacr. disp. 3. de sacrificio Missæ, diffic. 8. Idem etiam tenet Petrus Nauarra de restitut. lib. 2. cap. 2. n. 268. Corduba lib. 1. q. 3. & alij penes ipsos.

3. Notandum est tamen quod si quis in secunda sententia stare vellet, duo notabilia corollaria ex ea posset inferre. Primum, Sacerdotem vna missa satisfacere pluribus peccantibus vnam Missam, dummodo ab illis non sit acceptum stipendium, & ita docet Hurtadus vbi sup. diffic. 15. Secundum, eodem sacrificio satisfacere & proprio voto, & pro eo qui elemosinam ad faciendum sacrum dedit.

Pro hac questione lege doctrinam §. vlt. Ref. seq. & ex Resol. 33. §. Nota verò, post medium, à vers. Vnde ex his, &c.

Sup. hoc supra in R. l. 33. §. Nota verò, & in aliis eius, not. scilicet.

4. Sed hæc primam sententiam negatiuam sequentes minimè admittunt, & idèd in Theſibus Theologicis publicè aſſertis in Collegio Romano Societatis Iesu à Marcione Sfortia Pallauicino lib. 8. n. 173. & 174. sic habetur: Hoc sacrificium non habet valorem satisfactorium infinitum, alioquin frustra esset pro vno, vel pluribus defunctis, multa sacrificia offerre, & posset sacerdos eodem sacrificio satisfacere, & proprio voto, & stipem offerenti, vel liceret ei idem sacrificium, quod applicat stipem offerenti, applicare sibi, & aliis. Sic ibi.

5. Verùm non potest Sacerdos, qui accepit stipem à pluribus, vnico sacrificio cunctis satisfacere, quia aſſerunt Doctores secundæ sententiæ, cum duplex elemosyna pro eodem die accipi non possit, sequitur per sacrificium vnus diei duplex stipi non satisfieri; & de hoc non est dubitandum post decreta sacre Congregationis de celebrat. Missarum, quæ ego adduxi in 1. part. tr. 14. resol. 7. & 8. Vnde eruditissimus Torreblanca in præf. iur. lib. 2. cap. 9. n. 6. non bene me adduxit pro contraria sententia.

Quæ hic sūt
supra Resol.
18. & 23.

RESOL. XXXVII.

An Sacerdos possit applicare diuersos fructus vnus Missæ diuersis personis, & ab illis duplicata stipendia accipere?

Et docetur Sacerdotem posse idem sacrificium offerre pro eo, à quo accepit elemosynam, & simul pro alio ex sola liberalitate, vel charitate, & gratitudine. Ex p. 6. tr. 6. & Misc. 1. Resol. 9.

Sup hoc cur-
sim infra in
Resol. 46. §. Ex
his, in princ.
& in Resol.
148. lege do-
ctrinam eius
§. ult. in prin-
cipio.

§. 1. **V**T verbi gratia dicendo Missam de Spiritu Sancto, vel de B. Virgine, & applicando vni illam Missam ad aliquod beneficium à Deo impetrandum; alteri verò applicando eandem Missam in satisfactionem peccatorum alicuius defuncti, vel viuentis. Et affirmatiuam sententiam docet Philibertus Marchinus de Sacram. Ordinis tract. 3. p. 2. c. 16. n. 17. quam testatur se vidisse seruari in praxi à valde doctis & timoratis Religiosis, & sustinuisse Patrem Tafca insignem Theologum Societ. Iesu: & rationes adducit, eo quod isti duo fructus impetrationis & satisfactionis sunt separabiles, & realiter distincti. Ergo licebit Sacerdoti se obligare ad vnum, & non ad alium: ergo dum offert impetrationem pro vno, & satisfactionem pro altero, poterit duo stipendia recipere. Deinde si Sacerdos tenetur vni vtrumque effectum applicare, vel tenetur ex natura sacrificij id postulante, vel ex pacto & contractu inter ipsum, & dantem stipendium: non ex primo capite, quia illi duo fructus sunt distincti realiter, & de facto separantur, vbi Missa offertur pro vno existente in peccato mortali, cui potest Missa prodesse solum quoad impetrationem, non quoad satisfactionem. Neque tenetur ex pacto, quia neque Sacerdos intendit se obligare ad applicandos binos fructus, neque Missam petens, Sacerdotem ad vtrumque effectum obligauit, cum id non expresserit. Ergo, &c.

2. Nec valet dicere, quod qui dat stipendium pro Missa, censetur velle tam impetrationem, quam satisfactorium fructum; nam rogatus vtrumque velle, & stipendium pro vtroque est sufficiens. Ergo Sacerdos iniuste agit, si integrum fructum illi non confert. Nam respondetur ex dictis, negandum esse antecedens, quia propositum in mente retentum nihil operatur, vt clarè patet ex l. quidquid adstringenda, de verb. oblig. ibi nisi palam verbis exprimat, &c. Quinimò in moriuo, & sine, quem habent Missam petentes, conijcienda est illorum voluntas: finis au-

tem interdum est sanitas ægrotantis; cui applicatio satisfactionis, quæ ex Missa pronenit, potius repugnat; interdum est bonus exitus rerum temporalium, vel quid simile; neque quicquam cogitant de peccatorum suorum satisfactione, imò sæpius sunt in statu peccati mortalis, dum pro aliquo temporali beneficio impetrandum Missam sibi celebrari curant, & proinde norunt se esse fructus satisfactorij incapaces. Non ergo approbandum est, vt vniuersaliter veterum petentes Missas, integrum ex eis fructum velle, nisi aliud expriment. Et tandem in tali casu non accipiuntur bina stipendia, quasi sint preta duplici Missæ fructus, sic enim esset simonia, sed accipiuntur pro seruitute, & obligatione applicandi pro vno satisfactorium, pro altero impetrationum fructum: que quidem seruitus & obligatio cum sit duplex, & diuersis personis ob diuersos fines applicabilis, strepe vtraque pretio æstimabilis, potest vtrique duplici stipendio compensari: & hæc omnia docet Marchinus vbi supra, licet aſſerat supradictis nonnulli aduentari decreta sacre Congregationis de celebrat. Missarum, quæ si alicubi non essent non recepta, aliquis posset dicere opinionem Marchini tanquam probabilem accepti posse.

3. Sed ego puto absolutè contrariam sententiam tenendam esse, quam tuerit Nauarra de reſol. lib. 2. cap. 2. dub. 6. num. 243. Posse vnus de offi. Curat. cap. 2. q. 7. num. 25. & Bonacina de Sacram. disp. 4. q. 1. punct. 8. num. 15. quia sacerdos sic faciens excedit taxam sibi debitam, & ab Episcopo præscriptam, que quidem debetur, & præscribitur non in ordine ad applicationem fructus impetrationis, vel satisfactorij, sed in ordine ad laborem, vel sustentationem ipsius sacerdotis. Ergo, &c. Adde quod, vt rectè obſeruat Grafius de celebrat. Missarum tom. 2. conf. 3. qui petit celebrari Missam, intendit obligare sacerdotem ad id quod est vtilius, & quantum licitè potest, & omni meliori modo. Ergo, &c.

4. Notandum est hic etiam, Marchinum vbi supra cap. 17. docere etiam sacerdotem posse idem sacrificium offerre pro eo, à quo accepit elemosynam, & simul pro alio ex sola liberalitate, vel charitate & gratitudine. Et ratio est, quia sacerdoti prohibetur solum eandem Missam dicere pro multis, quibus de iustitia, ratione stipendij accepti tenetur. Non verò prohibetur offerre pro vno cui debet, ex iustitia, & simul pro alio ex sola liberalitate, vel charitate, & tante Missæ sacrificij valore infinito, tam secundum virtutem intensionem, quam extensionem, vnde æqualiter prodest multis ac paucis secundum cuiuslibet deuotionem, sed de hac quæstione alibi dictum est.

RESOL. XXXVIII.

An Sacerdos possit duplex stipendium pro vna Missa accipere, applicando vni partem solitam, & alteri suam partem? Ex p. 2. tr. 14. Resol. 14.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam teneatur Malfestus in sum. tom. 1. tract. 3. cap. 15. n. 40. Bartholomæus ab Angelis in exam. Conf. dial. 5. §. 507. & multos graues viros docuisse hanc sententiam, notat Hobonus de exam. Eccl. p. 1. tract. 4. c. 13. q. 12. quoniam ipse etiam probabilem vocat, & Gauntus in comment. ad Rubr. Missarum tom. 1. p. 3. tit. 12. n. 29. contrariam sententiam, quam ipse tenet, vocat probabiliorē. Ergo hæc sententia est probabilis.

2. Et illam cum aliqua limitatione docet etiam Filliucius tom. 2. tract. 15. cap. 6. num. 151. vbi ex Nauarra aſſerit sacrificantem posse partem sacrificij sibi debitam applicare iis, pro quibus teneretur. Sed quia